

VšĮ Investuok Lietuvoje

Atviros Vyriausybės iniciatyvos

Doktorantūros temų orientavimas į verslo poreikius: Industrinė doktorantūra

Teminio tyrimo

Doktorantūros studijų vykdymas įmonėse: įgyvendinimo galimybės ir iššūkiai Lietuvoje

ATASKAITA

Aurimas Gumbrys ir Ramunė Dirvanskienė

Vilnius

2017



Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Turinys

1	Santrumpos	2
2	Įvadas	2
2.1	Tyrimo pagrindimas.....	3
3	Dėstymas.....	4
3.1	Metodologija	4
3.2	Industrinės doktorantūros apibrėžimas ir gerųjų užsienio pavyzdžių analizė	5
3.3	Industrinės doktorantūros įgyvendinimo galimybių Lietuvoje studija.....	6
3.4	Industrinės doktorantūros įgyvendinimo ir vykdymo Lietuvos koncepcijos parengimas	7
4	Išvados.....	7
5	Šaltiniai.....	9
6	Priedai	10

1 Santrumpos

Dr – mokslo daktaro laipsnis

ES – Europos Sąjunga

LMT – Lietuvos mokslo taryba

LR – Lietuvos Respublika

MITA – Mokslo inovacijų ir technologijų agentūra

MTEP – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė veikla

PhD - mokslo daktaro laipsnis (Doctor of Philosophy, anglų k.)

ŠMM – LR Švietimo ir mokslo ministerija

2 Įvadas

Europos inovacijų švieslentėje Lietuva 2017 m. užėmė 16 vietą iš 28 šalių patekdama į vidutinių ES inovatorių (moderate innovators, anglų k.) grupę. Nors, lyginant su 2016 m. duomenimis, tai yra 8 pozicijomis aukštesnė vieta, Lietuva vis dar ženkliai atsilieka nuo ES vidurkio pagal privataus sektoriaus išlaidas į MTEP ir dėl to yra kritikuojama Europos Komisijos bei tarptautinių organizacijų. Siekiant pagerinti šį rodiklį būtina skatinti MTEP veiklas Lietuvos įmonėse. Vienas iš būdų tai pasiekti – sudaryti sąlygas doktorantūros studijas vykdyti kartu su įmonėmis-partneriais. Tokios studijos sudarytų prielaidas žinių perdavimui iš akademijos į privatųjį sektorių, doktorantų atliekami tyrimai būtų orientuoti į įmonės MTEP plėtrą ir tuo pačiu būtų vystomos įmonės poreikius atitinkančios doktorantų kompetencijos.

Doktorantūros studijos, kurios yra vykdomos universitetams glaudžiai bendradarbiaujant su įmonėmis-partneriais, neretai yra vadinamos industrine doktorantūra (industrial PhD, anglų k.). Šio tyrimo tikslas – atskleisti ir pagrįsti viešosios konsultacijos poreikį siekiant parengti industrinės doktorantūros įgyvendinimo

ir vykdymo Lietuvoje koncepciją. Šis tyrimas susideda iš trijų dalių. Pirma, siekiant apibrėžti industrinės doktorantūros studijų sąvoką ir nustatyti jos vykdymo principus, išanalizuoti sėkmingai užsienyje veikiančius industrinės doktorantūros pavyzdžius. Antra, apibendrinus užsienio pavyzdžius, suformuluoti galimą industrinės doktorantūros įgyvendinimo Lietuvoje koncepciją bei įvertinti jos atitikimą su doktorantūros studijas reglamentuojančiais LR dokumentais. Trečia, įvertinti industrinės doktorantūros vykdymo rizikas ir pateikti rekomendacijas tolimesniai šių studijų vystymui Lietuvoje.

2.1 Tyrimo pagrindimas

Sėkmingas industrinės doktorantūros studijų įgyvendinimas Lietuvoje sudarytų prielaidas spręsti eilę LR Vyriausybės prioritetinių sričių. Mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo su privačiuoju sektoriumi bei Lietuvos įmonių MTEP potencialo skatinimas, į inovacijų kūrimą orientuotų kompetencijų ugdymas yra pabrėžiamas šiose LR strateginiuose dokumentuose.

17-osios LR vyriausybės programa, patvirtinta 2016 m. gruodžio 13 d. Nr. XIII-82 nutarimu teigia:

„139. Būtina neatidėliojant suformuoti veiksmingesnio mokslo ir studijų sistemos įsitraukimo į Lietuvos visuomenės ir ūkio inovatyvumo didinimą prielaidas ir inicijuoti mokslinius tyrimus strateginiams valstybės raidos uždaviniams įgyvendinti, skatinti mokslo taikomąją, inovacinę veiklą privačiame sektoriuje, stiprinti mokslinių tyrimų tarptautinį konkurencingumą, taip pat išryškinti inovacijų vaidmenį, įgyvendinant bendrąsias valstybės bei atskirų ūkio sektorių strategijas, programas ir plėtojant veiklas, nukreipiančias valstybę ir visuomenę į darnų ir konkurencingą vystymąsi.“

„141. Pasaulinio konkurencingumo 2015–2016 m. ataskaitos duomenimis, pagal inovacijų rodiklius Lietuvai tenka 36 vieta iš 140 pasaulio valstybių ir ji atsilieka nuo ES vidurkio, nuo jo atsilieka ir pagal mažų ir vidutinių įmonių, kurios pačios kuria inovacijas, skaičių. Doktorantų skaičius sumažėjo 11,3 proc. nuo 2 974 asmenų, siekiančių daktaro laipsnio 2011 m., iki 2 639 doktorantų 2014 m. Siekiant plėtoti inovacijų potencialą, būtina didinti mokslininko karjeros patrauklumą, talentų pritraukimą, skatinti mokslo tarptautiškumą, reikia lanksčiau remti įvairių disciplinų mokslinius tyrimus, skatinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą bei mokslų rezultatų panaudojimą sprendžiant visuomenei ir valstybei aktualias problemas.“

„143.2. skatinsime mokslo ir studijų institucijas bendradarbiauti su socialiniais ir verslo partneriais mokslo ir (arba) meno, studijų ir visuomenės švietimo veiklą kreipiant į regionų ir visos šalies darnaus vystymosi spartinimą.“

„143.4. remdamesi tarptautine praktika, modernizuosime III pakopos – doktorantūros – studijas, įsteigsime profesinę doktorantūrą, sudarysime prielaidas doktorantams vykdyti mokslinius tyrimus valstybės prioritetinėse srityse ir dalyvauti tarptautinėse mokslinių tyrimų programose, sieksime didinti doktorantų ir mokslininkų, dirbančių verslo įmonėse, skaičių, Lietuva įsitrauks į tarptautinius mokslo infrastruktūros projektus (Europos socialinį tyrimą (ESS), Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacijos (CERN) vykdomus projektus ir kt.), šalyje veiks bent vienas tarptautinis aukštos kompetencijos centras.“

„187. Bendras tikslas, kurį mes keliame inovacijų srityje, – sukurti investavimo į žmogiškąjį ir socialinį, o ne tik į materialųjį kapitalą programą.“

„190. ... Didžiausias mūsų šalies atsilikimas nuo ES valstybių narių yra verslo sektoriuje. Nepaisant ryškaus ūgtelėjimo 2015 m. (0,06 proc. viso Lietuvos BVP), šalies įmonių skiriamos išlaidos MTEPI veiklai, sudarančios 0,3 proc. viso Lietuvos BVP, daugiau negu 4 kartus atsilieka nuo ES vidurkio (1,29 proc.). Be

to, vos 6 proc. Lietuvoje veikiančių įmonių vykdo MTEPI veiklą, tai yra prasčiausias rezultatas visoje ES. Siekiant didinti verslo investicijas į MTEPI veiklą, būtina atsižvelgti į pagrindinius veiksnius, skatinančius privataus sektoriaus atstovus didinti išlaidas MTEPI veiklai. Tarptautinių ekspertų teigimu, pagrindinis veiksnys, lemiantis įmonių pasirinkimą vykdyti MTEPI veiklą, yra aukštos kvalifikacijos ir patyrusių tyrėjų prieinamumas.“

„195.6. skatinsime inovacijų tradicinėje pramonėje ir smulkiajame bei vidutiniame versle plėtrą, gerosios patirties ir žinių mainus;“

LR Seimo Mokslo ir inovacijų politikos kaitos gairės, patvirtinta 2016 m. rugsėjo 27 d. nutarimu Nr. XII-2654 teigia:

„11. Šiuo metu pagal žinioms imlių įmonių skaičių ir inovacijų pažangą Lietuva labai atsilieka nuo Europos Sąjungos vidurkio. Inovacijų skatinimas Lietuvos verslo sektoriuje yra nenuoseklus, nepakanka vien Europos Sąjungos remiamų ir nacionaliniu mastu kuriamų inovacijas skatinančių programų priemonių, nėra aiškios krypties ir tikslo. Verslo investicijos į inovacijas dažniausiai apsiriboja įrangos atnaujinimu, o ne naujų produktų ar procesų kūrimu ir tobulinimu, neapėmia ir socialinių inovacijų, kurios atveria platesnio inovacijų taikymo, tarp jų ir verslo rizikos bei kitų socialinių veiksnių mažinimo, galimybes. Maža šalies verslo subjektų dalis yra įsitraukusi į tarptautinius mokslo ir inovacijų tinklus. Nėra finansų inžinerijos priemonių, skatinančių inovacijų diegimą į viešojo valdymo sektorių, ir silpnai diegiamos inovacijos viešajame valdyme, plėtojant socialinę ir demokratinę aplinką.“

„12.2. plėtoti lankstesnes finansų inžinerijos priemones, skatinant verslo įmones dalyvauti inovacijų kūrimo procesuose, inovacijų diegimą viešojo valdymo ir socialinėje srityse;“

„12.3. užtikrinti sistemines priemones, skatinančias studentus, tyrėjus ir mokslininkus kurti inovatyvias įmones, taip pat prototipų kūrimą ir bandomąją gamybą;“

3 Dėstymas

3.1 Metodologija

Siekiant apibrėžti industrinės doktorantūros sąvoką bei nustatyti pagrindinius šių studijų vykdymo principus, buvo identifikuoti ir išanalizuoti 9 užsienyje sėkmingai veikiančios industrinės doktorantūros studijų pavyzdžiai. Analizės metu buvo nagrinėti šiose šalyse veikiančios industrinės doktorantūros modeliai: Danijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Švedijoje, Portugalijoje, Vokietijoje, Velse, Belgijoje ir Didžiojoje Britanijoje. Remiantis nacionalinių institucijų bei universitetų pateikiamais duomenis, kiekvienas gerosios užsienio praktikos analizės pavyzdys buvo nagrinėjami keliais pjūviais:

- Studijas finansuojanti įstaiga;
- Studijų finansavimo modelis;
- Studijų inicijavimo procesas;
- Studijų akademinės kokybės užtikrinimo mechanizmas;
- Studijose dalyvaujančio universiteto įsipareigojimai;
- Studijose dalyvaujančios įmonės-partnerio įsipareigojimai;
- Doktoranto krūvio pasiskirstymas tarp veiklos universitete ir įmonėje.

Sistemiškai išanalizavus atskirus, skirtingose šalyse veikiančius, industrinės doktorantūros modelius buvo nustatyti visus pavyzdžius vienijantys principai. Užsienio gerosios praktikos analizės rezultatai buvo detaliam aprašyti dokumente (Priedas Nr. 1). Užsienio gerosios praktikos studija buvo paviešinta, jos rezultatai aptarti su suinteresuotomis šalimis. Skirtingus industrinės doktorantūros pavyzdžius vienijančių principų

pagrindu buvo formuluojama bendra industrinės doktorantūros studijų koncepcija, galimos šių studijų įdiegimo ir vykdymo strategijos Lietuvoje.

Nustačius galimus industrinės doktorantūros studijų vykdymo mechanizmus siekta iširti jų įgyvendinimo galimybes Lietuvoje. Tyrimui atlikti organizuoti (i) pusiau struktūruoti kokybiniai interviu bei (ii) esamų, doktorantūros studijų vykdymą reglamentuojančių, LR dokumentų analizė.

Galimi Industrinės doktorantūros įgyvendinimo ir vykdymo principai buvo aptarti organizuojant pusiau struktūruotus kokybinius interviu su ŠMM, LMT, MITA, universitetų administracijos, mokslo parkų ir verslo atstovais (Priedas Nr. 2).

Tyrimo metu analizuotas industrinės doktorantūros principų atitikimas su doktorantūros studijų vykdymą reglamentuojančiais dokumentais:

- Mokslo doktorantūros nuostatai, 2017 m. kovo 8 d. Nr. V-149;
- Meno doktorantūros nuostatai, 2017 m. vasario 8 d. Nr. V-69;
- LR Mokslo ir studijų įstatymas, 2009 m. balandžio 30 d. Nr. XI-242;
- Konkursinės doktorantūros įgyvendinimo tvarkos aprašas, 2016 m. balandžio 20 d. Nr. V-113;
- Doktorantūros disertacijų temų idėjų konkurso ir finansavimo tvarkos aprašas, 2017 m. balandžio 12 d. Nr. 2V-110;
- Universitetų doktorantūros studijų reglamentais.

3.2 Industrinės doktorantūros apibrėžimas ir gerųjų užsienio pavyzdžių analizė

Siekiant apibrėžti industrinės doktorantūros sąvoką bei vykdymo principus buvo atlikta užsienio gerosios praktikos analizė. Užsienyje veikiantis industrinės doktorantūros pavyzdžiai buvo identifikuoti plačiu mastu apžvelgiant skirtingų užsienio institucijų skelbiama informaciją. Šio tyrimo metu buvo identifikuoti 9 industrinės doktorantūros pavyzdžiai ir nustatyta, kad industrinės doktorantūros studijos yra paplitusios šiaurės Europos šalyse bei inovatyviausiose Europos šalyse (Europos inovacijų švieslentė). Analizės metu buvo identifikuoti ir detalai išnagrinėti šiose šalyse veikiantys industrinės doktorantūros modeliai: Danijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Švedijoje, Portugalijoje, Vokietijoje, Velse, Belgijoje ir Didžiojoje Britanijoje (Priedas Nr. 1). Sistemingai išanalizavus šių šalių pavyzdžius buvo įvardinti visus industrinės doktorantūros modelius vienijantys principai (Priedas Nr. 1; Priedas Nr. 3).

Industrinė doktorantūra – terminas vartojamas apibūdinti trečiosios pakopos studijas, kuomet mokslo doktorantūra vykdoma kartu su privataus ar viešojo sektoriaus partneriu. Industrinio doktoranto tiriamieji darbai orientuoti į šio partnerio mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (MTEP) ir neretai bent iš dalies yra atliekami įmonės ar įstaigos-partnerės viduje ar naudojantis jos resursais. Nors pagrindinis industrinės doktorantūros tikslas yra skatinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą, priklausomai nuo industrinės doktorantūros finansavimo modelio, išoriniu partneriu gali būti privati įmonė, valstybinė įmonė, viešoji įstaiga, asociacija ar organizacija. Šios studijos gali apimti eilę mokslo sričių: technologijos, biomedicinos, fizinių, žemės ūkio, humanitarinių ar socialinių. Industrinei doktorantūrai yra taikomi tokie patys akademiniai reikalavimai kaip ir tradicinei, universitete vykdomai, doktorantūrai. Industriniams doktorantams sėkmingai įvykdžius studijose dalyvaujančių universitetų doktorantūros reglamente nurodytus akademinis reikalavimus, kaip universitete studijas atlikusiems studentams, yra suteikiamas mokslo daktaro laipsnis (Dr/PhD).

Užsienio gerosios praktikos analizės duomenys pagrindė industrinės doktorantūros naudą skatinant mokslo ir verslo bendradarbiavimą, didinant privataus sektoriaus MTEP potencialą bei pajamas, tikslingai ugdant pramonės poreikius atitinkančias doktorantų kompetencijas. Sėkmingai veikiančių industrinės doktorantūros studijų principai buvo detalai aptarti ir palyginti tarpusavyje gerosios užsienio praktikos

analizės dokumente (Priedas Nr. 1). Analizuotų pavyzdžių pagrindu buvo išgryninti esminiai industrinės doktorantūros bruožai (Priedas Nr. 3):

- Grįsta glaudžiu bendradarbiavimu tarp universitetų ir įmonių;
- Tyrimų temos orientuotos į studijų partnerio poreikius;
- Dalinai finansuojamos valstybės;
- Doktorantas įdarbinamas įmonėje;
- Studijų vykdymas, įmonės ir universiteto santykiai bei įsipareigojimai reglamentuojami dvišalėje sutartyje;
- Studijų kokybę prižiūri ir mokslo daktaro laipsnį suteikia universitetas.

3.3 Industrinės doktorantūros įgyvendinimo galimybių Lietuvoje studija

Antroje tyrimo dalyje buvo nagrinėjamos industrinės doktorantūros įgyvendinimo ir vykdymo Lietuvoje galimybės. Tiriant ankstesnėje tyrimo dalyje identifikuotų industrinės doktorantūros vykdymo principų atitikimą esamiems LR teisiniais dokumentams buvo atliekama: doktorantūras studijas reglamentuojančių LR dokumentų analizė; pusiau struktūruotas kokybinis interviu su už švietimą ir mokslą bei inovacijas atsakingų įstaigų, verslo, universitetų administracijos, mokslo parkų atstovais (Priedas Nr. 2). Tyrimo metu buvo nustatyta, kad LR Mokslo ir studijų įstatymas sudaro prielaidas doktorantūros studijų vykdymui mokslo ir studijų institucijoms bendradarbiaujant su įmonėmis:

„77 straipsnio 10 punktas: ... Švietimo ir mokslo ministro patvirtintame tvarkos apraše numatytais atvejais konkurso būdu valstybės finansuojama doktorantūros vieta gali būti paskirta ir doktorantūros teisės neturinčiai mokslo ir studijų institucijai ar įmonei, vykdančiai doktorantūros krypties aukšto lygio mokslinius tyrimus ir (ar) eksperimentinės plėtros darbus ir dalyvaujančiai konkurse kartu su doktorantūros teise turinčia mokslo ir studijų institucija (institucijomis)“.

Pažymėtina, kad nors LR įstatymai sudaro prielaidas industrinės doktorantūros studijoms, LR mokslo ir studijų įstatyme numatyta galimybė doktorantūros vietą skirti įmonei neatitinka užsienyje vykdomų industrinės doktorantūros principų. Visuose nagrinėtuose užsienio pavyzdžiuose už studijų kokybę ir akademinį reikalavimų įvykdymą atsako universitetas, taigi ir doktorantūros vieta yra skiriama mokslo ir studijų institucijai (ne įmonei), kuri vykdo doktorantūros studijas bendradarbiaudama su įmone-partneriu.

Išnagrinėjus LR teisinę bazę bei atlikus interviu su už švietimą ir mokslą bei inovacijas atsakingų įstaigų, verslo, universitetų administracijos, mokslo parkų atstovais (Priedas Nr. 2) taip pat identifikuota, jog nemažai industrinės doktorantūros vykdymo principų kol kas nėra reglamentuoti LR Mokslo (meno) doktorantūros nuostatuose ar mokslo ir studijų institucijų doktorantūros nuostatuose.

Nors tyrimo metu buvo nustatyti industrinės doktorantūros vykdymui Lietuvoje reikalingi teisinės bazės pokyčiai, buvo prieita prie išvados, jog bent jau trumpuoju laikotarpiu, industrinės doktorantūros studijos Lietuvoje galėtų būti vykdomos pasitelkiant:

- LMT administruojamą konkursinį doktorantūros vietų finansavimą (konkursinė doktorantūra);
- MITA skiriama finansavimą įmonės pasiūlytų doktorantūros temų tyrimams.

3.4 Industrinės doktorantūros įgyvendinimo ir vykdymo Lietuvos koncepcijos parengimas

Atlikus esamos situacijos analizę nutarta, jog industrinės doktorantūros studijos Lietuvoje galėtų būti įgyvendinamos esamų priemonių pagrindu: LMT vykdomas konkursinis doktorantūros vietų finansavimas (konkursinė doktorantūra), MITA skiriamas įmonės pasiūlytų doktorantūros temų finansavimas. Siekiant užtikrinti sėkmingą industrinės doktorantūros studijų įgyvendinimą buvo atlikta detali šių priemonių analizė. Analizės metu vykdyta konsultacija su šias priemones administruojančių institucijų atstovais: Dr Eugenijumi Stumbriu bei Dr Virginija Uksiene (LMT) ir Daiva Keršiene (MITA). Tyrimo metu buvo įvardinti pagrindai LMT konkursinio doktorantūros finansavimo (konkursinė doktorantūra) tvarkos pokyčiai, kurie leistų vystyti industrinės doktorantūros studijas Lietuvoje:

- Skelbiant konkursą, nustatyti doktorantūros vietų skaičių tik kartu su įmone atliekamoms doktorantūros temoms;
- Kartu su įmone teikiamų paraiškų atveju, vertinti siūlomų tyrimų (problemos) aktualumą įmonės MTEP, tyrimų rezultatų praktinio pritaikomumo potencialą bei įmonės turimų kompetencijų ir infrastruktūros tinkamumą tyrimams;
- Kartu su įmone teikiamų paraiškų atveju, apibrėžti įmonės ir universiteto santykius bei įsipareigojimus dvišalėse sutartyse;
- Užtikrinti, jog doktorantas bus įdarbinamas įmonėje;
- Sudaryti sąlygas įmonei dalyvauti pasiūlytų doktorantūros studijų (tyrimų) koordinavime;
- Sudaryti galimybę kartu su įmone pateiktose paraiškose numatyti doktorantą-kandidatą;
- Į kartu su įmone pateiktų paraiškų vertinimą atliekančių ekspertų grupių sudėti įtraukti patirties įmonės MTEP veiklose turinčius specialistus.

Rekomendacijos dėl LMT finansuojamų konkursinės doktorantūros pakeitimų buvo pateiktos ŠMM mokslo ir technologijų departamento mokslo skyriui. Pateiktos rekomendacijos buvo įtrauktos į šiuo metu ŠMM rengiama Valstybės finansuojamų doktorantūros vietų paskirstymo konkurso būdu tvarkos aprašą (Priedas Nr. 4). Patvirtinus šį aprašą bus sudaromos palankesnės sąlygos įmonėms kartu su universitetais teikti paraiškas LMT konkursinės doktorantūros finansavimui gauti ir vykdyti industrinės doktorantūros studijas.

Nors įgyvendinus ŠMM rengiamame tvarkos apraše numatytus LMT konkursinės doktorantūros pokyčius, būtų sudarytos sąlygos įmonėms aktualių doktorantūros temų tyrimams, industrinės doktorantūros studijų vykdymui taip pat yra svarbu numatyti priemones, kurios dalinai padengtų doktorantūros tyrimų kaštus įmonėse. Numatyta, jog su doktorantūros studijomis susiję įmonių kaštai galėtų būti dalinai finansuojami į kuriamą industrinės doktorantūros koncepciją integravus MITA doktorantūros disertacijų temų idėjų atrankos konkurso ir finansavimo priemonę.

Kuriant industrinės doktorantūros koncepciją svarbu užtikrinti, jog kuriama priemonė atitiktų MTEP veiklą vykdančių ir doktorantūros studijose dalyvauti suinteresuotų įmonių poreikius. Kadangi įmonių poreikį ir galimas industrinės doktorantūros studijų vykdymo rizikas yra sunku įvertinti vien tik pusiau struktūrizuotų interviu metodu, išryškėjo būtinybė atlikti ir kiekybinę MTEP veiklą vykdančių įmonių apklausą.

4 Išvados

Siekiant įsitikinti pasirinktos industrinės doktorantūros įgyvendinimo ir vykdymo koncepcijos tinkamumu, išryškėjo poreikis rengti viešąją konsultaciją su MTEP veiklą vykdančių įmonių atstovais. Viešąją konsultaciją nuspręsta atlikti keliais etapais. Pirma, siekiant nustatyti industrinės doktorantūros poreikį ir pagrindines rizikas, kurios trukdytų šių studijų vykdymui Lietuvoje, planuojama atlikti kiekybinę MTEP veiklą vykdančių įmonių apklausą. Numatoma, kad apklausos metu būtų tikslinga apklausti iki 100 aktyviausiai MTEP veiklą

vystančių skirtingų pramonės šakų įmonių. Atliekant didelės imties kiekybinę apklausą taip pat bus siekiama informuoti įmones apie tokių studijų galimybę bei aplikavimo procedūras. Antrame konsultacijos etape bus vykdomi giluminiai interviu su industrinės doktorantūros studijomis besidominčiais įmonių atstovais siekiant suformuluoti rekomendacijas ŠMM dėl industrinės doktorantūros studijų vykdymo. Šiame etape bus siekiama išsiaiškinti, kokie doktorantūros studijas reglamentuojančių dokumentų pokyčiai ar priemonės yra būtinos, jog industrinė doktorantūra taptų patrauklesnė įmonėms, bei numatyti kaip šiose studijose dalyvaujančios įmonės galėtų prisidėti prie studijų vykdymo bei finansavimo.

Viešosios konsultacijos tema: Koks yra industrinės doktorantūros poreikis ir kokia yra tinkamiausia šių studijų įgyvendinimo ir vystymo strategija Lietuvoje?

Preliminarūs viešosios konsultacijos tikslai:

- Įvertinti industrinės doktorantūros poreikį;
- Įvertinti tyrimo metu numatytų LMT konkursinio doktorantūros finansavimo tvarkos pokyčių poveikį industrinės doktorantūros studijų vystymui Lietuvoje;
- Nustatyti galimas rizikas kurios trukdytų šių studijų vykdymui Lietuvoje;
- Viešinti kuriamą galimybę dalyvauti industrinės doktorantūros studijose bei suteikti informaciją apie dalyvavimo šiose studijose procedūras.

Laukiami viešosios konsultacijos rezultatai:

- Įvertintas industrinės doktorantūros studijų poreikis. Identifikuotos industrinės doktorantūros studijomis suinteresuotos įmonės bei pramonės šakos;
- Parengta tvari bei Lietuvos pramonės poreikius atitinkanti industrinės doktorantūros įgyvendinimo ir vystymo strategija. Pateiktos rekomendacijos ŠMM dėl tolimesnio industrinės doktorantūros studijų vystymo.

5 Šaltiniai

Europos Inovacijų švieslentė (European Innovation Scoreboard, anglų k.). 2016 m. ir 2017 m. duomenys
17-osios LR vyriausybės programa. 2016 m. gruodžio 13 d. Nr. XIII-82

Doktorantūros disertacijų temų idėjų konkurso ir finansavimo tvarkos aprašas, 2017 m. balandžio 12 d. Nr. 2V-110

Kauno Technologijos Universiteto mokslo doktorantūros reglamentas, 2017 m. gegužės 3 d. Nr. V3-S-40

Konkursinės doktorantūros įgyvendinimo tvarkos aprašas, 2016 m. balandžio 20 d. Nr. V-113

Lietuvos Sveikatos Mokslų Universiteto ir Vytauto Didžiojo Universiteto biomedicinos mokslų srities
biofizikos krypties doktorantūros studijų reglamentas, 2017 m. gegužės 19 d. Nr. 90-13

LR Mokslo ir studijų įstatymas, 2009 m. balandžio 30 d. Nr. XI-242

LR Seimo Mokslo ir inovacijų politikos kaitos gairės. 2016 m. rugsėjo 27 d. Nr. XII-2654

Meno doktorantūros nuostatai, 2017 m. vasario 8 d. Nr. V-69

Mokslo doktorantūros nuostatai, 2017 m. kovo 8 d. Nr. V-149

Vilniaus Gedimino Technikos Universiteto mokslo doktorantūros reglamentas, 2017 m. spalio 19 d. Nr. 984

Vilniaus Universiteto mokslo doktorantūros reglamentas, 2017 m. spalio 24 d. Nr. S-2017-10-3

Vytauto Didžiojo Universiteto kartu su Lietuvos Agrarinių ir Miškų Mokslų centru, Lietuvos Sveikatos Mokslų
Universitetu biochemijos krypties mokslo doktorantūros reglamentas, 2017 m. gegužės 3 d. Nr. 4-11

Priedas Nr. 1. Industrinė doktorantūra: gerosios užsienio praktikos apžvalga.

<http://kurkl.lt/wp-content/uploads/2017/09/GEROJI-U%C5%BDSIENIO-PRAKTIKA.pdf>

Priedas Nr. 2. Sąrašas ŠMM, LMT, MITA, universitetų administracijos, mokslo parkų ir verslo atstovų su kuriais buvo konsultuotasi (pusiau struktūruotus kokybinis interviu) rengiant galimas industrinės doktorantūros įgyvendinimo strategijas (tyrimo 3.2 dalis):

- Agnė Tautkutė-Šturo, ŠMM mokslo ir technologijų departamento studijų skyriaus vyriausioji specialistė;
- Arminas Varanauskas, ŠMM ministro patarėjas;
- Daiva Keršienė, MITA tarptautinių programų skyrius vyriausioji specialistė;
- Dr Albertas Žalys, ŠMM studijų, mokslo ir technologijų departamento direktorius;
- Dr Erika Vaginienė, Pokyčių tyrimų instituto tyrėja/jkūrėja.
- Dr Eugenijus Stumbrys, LMT mokslo politikos ir analizės skyriaus vedėjas;
- Dr Linas Bukauskas, Vilniaus Universiteto Matematikos ir Informatikos fakulteto informacinių technologijų prodekanas;
- Dr Saulius Vengrys, Vilniaus Dailės Akademijos strateginės raidos prorektorius
- Dr Virginija Uksienė, Vilniaus Universiteto mokslo ir inovacijų departamento doktorantūros ir podoktorantūros skyriaus vedėja/ LMT projektų vadovė;
- Dr. Giedrius Viliūnas, ŠMM viceministras;
- Dr. Stanislovas Žurauskas, ŠMM švietimo, mokslo ir technologijų departamento mokslo skyriaus vedėjos pavaduotojas;
- Dr. Vilma Popovienė, ŠMM švietimo, mokslo ir technologijų departamento mokslo skyriaus vedėja;
- Giedrius Žunda, Sicor Biotech gamybos direktorius;
- Julius Paužolis, Fizikos instituto mokslo ir technologijų parko direktorius;
- Kęstutis Šetkus, MITA direktorius;
- Kristina Babelytė-Labanauskė, ŠMM švietimo, mokslo ir technologijų departamento technologijų skyriaus vedėja;
- Marina Pociūtė, ŠMM švietimo, mokslo ir technologijų departamento mokslo skyriaus vyriausioji specialistė;
- Monika Simaškaitė, Infobalt Lietuva švietimo ekspertė;
- Paulius Vertelka, Infobalt Lietuva direktorius;
- Prof. Eugenijus Butkus, ŠMM ministro patarėjas;

Industrinė doktorantūra užsienyje

Kurk
Lietuvai



Vykdoma universitetui bendradarbiaujant su įmone-, institucija- ar organizacija-partneriu.



Tyrimų temos orientuotos į studijų partnerio poreikius



Ugdomos ir akademinės ir darbui už akademijos ribų reikalingos doktorantų kompetencijos



Įvairios mokslų sritys: technologijos, biomedicinos, žemės ūkio, humanitariniai ir socialiniai mokslai.



Finansuojama atskiro valstybinio fondo, kuris apmoka (50-80%) doktoranto stipendijos ir padengia studijų vykdymo kaštus



Konkursas finansavimui gauti neretai skelbiamas dažniau nei kartą per metus



Įmonė išsirenka studentą, kuriam moka 20-50% doktoranto stipendijos arba jį įdarbina



Studijų vykdyme dalyvaujančių šalių santykiai ir įsipareigojimai formalizuojami sutartimi



Studijų kokybę prižiūri ir mokslo daktaro laipsnį suteikia universitetas

Priedas Nr. 4. Industrinės doktorantūros tvarkos aprašo projekto vienlapis

Doktorantūros vietų paskirstymas konkurso būdu

